

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adódnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

A XX. század vértanui.

A szociáldemokrata zsidótrombiták és egyéb fércelmények halomszámra osztogatják a vértanuságot az „elvtársaknak” vagy jobban mondva „nyelvtársaknak”. Ugy dobálóznak a mártíromsággal, mint az akrobata a golyókkal és késekkel. Valahány notorius munkakerülő csak van, mind valamennyien a világot megváltó szociáldemokráciának a vértanui. Ha egy jól megfizetett „strómant” egy pár havi államfogházra és egy pár száz korona pénzbüntetésre ítélik, akkor a „Népszamara” és a többi kis vörös ujság vértanunak teszik és nagylelkűen vigasztalják, hogy az eszméért szenved és kell tűrnie.

Egy magyar lap nem régen összeállította azokat a szavakat, amelyeknek az értelmük a szociáldemokraták használata közben teljesen megváltoztak. Felfordul az ember gyomra, ha átnézi azokat a kifejezéseket, amelyekből csak úgy hemzsegnék a szociáldemokrata ujságok és amelyeket naponként találunk a szociáldemokrata elvtársak elé, akik nagy méltósággal szedik magukba ezt a válogatott dolgot és szellemi táplálékot.

Ez a lap elfelejtette azonban a vértanu szónak a megváltozott értelmét azok közé a jellegzetes és izléses durvaságok közé felvenni. Mert kérdem szeretettel, mióta nevezik a börtöntöltelket vértanuknak? Mióta lesznek azok dicsérve és pártfogolva, akik embartársaikat a leggorombább, a legdurvább módon sértegetik és bántják? Mióta kapják azok a becsülethőhérok a vértanui címet, akik galád módon, aljas eszközökkel gázolnak bele minden ember becsületébe, aki csak ellent mer mondani, aki csak más véleményen van, mint ők? Mióta nevezik Simon Miklós gyilkosát és az öreg Csaplár Benedek orvtámadóját „hősné”?

Azóta, amióta a szociáldemokrata becsülethőhérok bitorolják a félrevezetett munkások bizalmát. Azóta, amióta a galiciából beszalajtott zsidó tintakulik és piócák ültek a magyar munkások elbolondított részének a nyakába. Amióta gyapjas haju kis Bokányi Dezsőcskék és Izrael Mózes Jakabok vezetik a magyar munkásság ezreit. Igen! Azóta van piszok. Azóta fordul el minden józan és becsületes ember a szociáldemokráciától.

Ez az eléggé el nem ítélhető, kvalifikálatlan modor rengeteg sok elenséget szerzett a dolgozók millióinak és ezek közül még azok is szenvednek, akikben van még lelkiismeret és tisztességérzet.

Ennek a szerencsétlen taktikának eszközeit teszik a szociáldemokrata lapok vértanuknak. Ezeket dicsérik, hogy a bőr majd lejön a könyökökről. Dicsőítik ezeket a legényeket, mert ők sem jobbak a deákné vásznánál. Amely eszmének ilyen vértanui vannak, amely szellemi és gazdasági mozgalom mellett ilyen alakok tesznek tanubizonyságot, az nem lehet megragadó, pláne főnséges.

A szociáldemokrata pártnak nincsenek vértanui. Sohsem ítélték még el szociáldemokratát az eszméje hirdetéséért, hanem igenis sujtotta az igazság sulyos vaskeze őket, az ugynevezett „vértanukat” akkor, mikor moslékos szájjal rontottak más ember becsületének, mikor vad eszközökkel fenyegették nemcsak az általuk oly nagyon hirdetett szabadságot, hanem az emberi társadalom alakjait is. Mikor elfogult vadsággal támadták a magántulajdont, a vallást, a társadalmi osztályokat, a házasság szentségét és az államot, akkor igenis érte őket büntetés. És így volt ez jó. Mert nem méltó az az ember, hogy földön járjon és a nap süssön rája, aki minden idejét, minden tehetségét csak arra használja fel, hogy a többi embertársait elégedetlenné, érzés nélküli fabábukká, valóságos állatokká nevelje.

Akik ezt csinálják, akik örülnek akkor, mikor látják a nyomort, a szenvedést, mikor észreveszik, hogy az embereket sikerült egymás ellen uszítaniok — az ilyenek nem vértanuk, sőt bűn volna csak rájuk fogni is, hanem igenis kolera bacilusok, ingyenélő himpellérei a társadalom nyomoruságának. A szociáldemokráciának ilyen vértanui vannak. Ezek a modern kor, a XX. század vértanui. Sajnos, de való.

Frühvirth Mátyás.

Miért mer minden jöttment packázni velünk, többségben levő, magyar katolikusokkal? Mert nincs erős sajtónk. Ha nincs, hát legyen! Lesz, csak lépjenek be mindnyájan a KATH. SAJTÓEGYESÜLETBE

A paripási népszövetség és Barkócy.

A bácskai katolikus népszövetség egyenmelyike szintén üdvözölte Apponyi Albert grófot a lelkiismereti szabadság bátor megvédéséért Rakovszky Istvánt és Barkócy bárót buzgó hitvallásáért.

A paripási népszövetség távirata a következő:

„A paripási népszövetség Rakovszky István és Barkócy urakat bátor hitvallásukért üdvözli.”

Egy másik sürgöny a következő:

„Rakovszky Istvánt és Barkócy Sándort bátor hitvallásukért lelkesen üdvözöljük. Wekerlefalvi népszövetség.”

Mindenesetre kívánatos volna, ha az összes bácskai népszövetségek üdvözölnék a bátor hitvallókat. Meg kell mutatni, hogy a zsidó szabadkőmives sajtó üvöltése már nem félemlíti meg a lelkeket.

Építő iparunk.

Hiába köszöntött be a hivatalos tavasz és habár az enyhére fordult időjárás már ezeltől pár héttel előbb megengedte az építkezési munkálatok megkezdését, minálunk alig láthatni valami kisebbszerű munkát és eddig nincs is kilátás rá, hogy az idén ezen a téren valami számbavehetőbb építkezési munkálatok legyenek. Pedig a nehéz megpróbáltatásokon átesett építőiparosok az elmúlt évben sem dicsekedhettek azzal, hogy számadásukat valami kis jövedelemmel zárhatták. Sőt a magas munkabérek, az építési anyagok felszökött árai és a közbejött egyéb bajok mellett sokan veszteséggel dolgoztak.

Az építő munkások helyzete szintén nem mondható rózsásnak. A havszu téli télenség után hiába várták a tavasz rügyfakasztó balzsamos levegőjét, mert nem hozott az ő számukra sem munkát, sem reményt. Kietlen, sivar kép tárul eléjük és sokan a bizonytalan kilátások miatt már el is hagyták családjukat, hogy idegenben keressenek munkát.

Pedig ez nem is valami lokális jelenség. Így van ez most országszerte. Az őszi nagy pénzügyi kalamitásoknak most jelentkezett az utóhatása. Sehol sem jelentkezik az építésre mutató hajlam.

Országos bajokat lehetne most megszüntetni, ha az építőiparosoknak és munkásainak munkát adnának. Mert nemcsak a fővárosban, hanem nálunk is hangos panaszok hallhatók a lakáshiányok és lakbéruszorák miatt. Alig van lakó, akit ne bántana az a gondolat, hogy meg nem felelő lakásáért túlmagas bért fizet. Sokan apró, egészségtelen, azelőtt faskamrának használt helyiségekben kell, hogy meghuzzák magukat és annyit fizetnek azért a kis lyukért, mint a mennyit azelőtt egy rendes, egészséges szobáért és konyháért fizettek. Városunk lakosságának nagy halálozási arányát is tulnyomó részben az ilyen egészségtelen lakásoknak a rovására lehet írni.

Azt természetesen találjuk, hogy az olyan házigazda, aki az ilyen és hasonló lyukakért oly aránytalanul magas bért kap — nem épít megfelelőbb, egészségesebb bérházakat.

A kisebb családi házakba fektetett tőke mindenkor meghozná a maga tisztességes kamatait és kisebb építőiparosoknak munkát nyújtana. A nagyobb középületek kiadásával a többi építőiparosok helyzetén segítenének. A magánvállalkozást is mindjárt kedvre hangolná az, ha látná, hogy maga a város jár elől a jó példával.

A katonai engedmények.

— Régi vágyak teljesítése. —

E pillanatban, midőn újabb katonai engedmények várhatók, nem érdektelen, ha alábbiakban egy kis áttekintést közlünk az 1903. évben a kilences bizottság által felállított pontozatok közül végrehajtott katonai engedményekről.

Magyarország részéről az osztrák csapatoknál szolgáló magyar honosságú tisztek áthelyezése magyar ezredekhez stb. akként intéztetett el, hogy már csak vajmi kevés magyar tiszt szolgál osztrák ezredekben. A tartalékos tisztek beosztása, amint ez a múlt év végével a m. kir. honvédséghez tíz évi közös hadseregbeli kötelezettség teljesítése után történt áthelyezésekből is kivehető, hasonló értelemben már megoldást nyert. A strassi hadapródiskolának Kassára való áthelyezése folytán és a folyó év őszén felállítandó második főreáliskola által Magyarország új katonai intézeteket nyert; egyúttal az összes Magyarországon levő reál és hadapródiskolák tananyagának nagyrésze magyar nyelven oktatatik.

A magyar alapítványi helyek tetemesen szaporodtak és több év óta a honvédevel- és képző intézetek végzett hallgatói nagyobb számban a közös hadsereg magyar ezreideihez osztattak be, miután már 25.67 százaléka a tisztikarnak magyar honosságú.

Említésre méltó, hogy a 16-ik cs. és kir. huszárezred tisztikarának kiegészítése az 1907. évben a honvéd Ludovika akadémiából kilépett, végzett növendékek által nagymérvben tökéletesedett.

A polgári hatóságoknak a katonai parancsnokságokkal való magyar levelezése a kívánságnak megfelelően kedvezően megoldott és a tényleges állományu legénységi áthelyezések által elérített, hogy az összes magyar ezredek közül csupán négy gyalogezred (két román a 12. hadtest és egy-egy tót az 5. és 6. hadtest területéről, továbbá egy tót vadász zászlóalj) nem bírja még a magyar ezred nyelvet.

A katonai büntető perrendtartás és ennél a magyar nyelvnek használata Ausztriában még némi akadályra találtak, melyek azonban a közelmúltban megtartott tárgyalásoknál végleg elsimítottak.

A kétevi tényleges szolgálatnak behozatala — minden tagadás ellenére — nem sokára törvényerőre fog emelkedni, amennyiben az erre vonatkozó törvényjavaslat még május hóban beterjesztetik úgy a magyar képviselőházban, mint az osztrák Reichsrathban.

HIREK.

Tájékoztató.

Április 12. Az iparosok továbbképző rajztanfolyám kiállításának ünnepélyes megnyitása d. e. 11 órákor a központi elemi iskola dísztermében.

Április 13. A filharmóniai társaság második hangversenye a városi színházban.

Április 21. Hangverseny a városi színházban, a Szabadkán emelendő Arpádházi Szent-Erzsébet szobrának alapja javára.

Április 26. Bácsbodrog vármegye iparosainak tiltakozó nagygyűlése délután, a Pest-szálloda nagytermében.

— **A keresztény szövetségek érdekében.** Dávid Ferenc, a keresztény szövetségek országos szervezője, vasárnap délután szépszámu hallgatóság előtt tartotta meg előadását a katolikus legényegyesületben. Az előadás tárgya az európai és magyar szövetségek alapos, gyakorlati

igazságokkal teli ismertetése volt. A legközelebb megalakulandó két nagy áru szövetséget ügyében előzetes tárgyalások folytak az előadás után.

— **A rajzkiállítás megnyitása.** Az iparosok általános továbbképző tanfolyamát április hó 12-ikén, d. e. 11 órákor zárják be ünnepélyesen a központi elemi iskola dísztermében. Ugyanekkor nyílik meg a hallgatók munkálataiból rendezett kiállítás.

— **A keresztény szociálisták titkára.** Román Nándor vasárnap mutatkozott be az egyesületnek. A titkár beszédet mondott, mellyel megnyerte az egyesület valamennyi tagjának rokonszenvét. Remélhetjük, hogy az igaz ügy komoly harcosságának munkásságát siker koronázza majd minden igyekezetében.

— **A hazatérők.** Legutóbb ismét 1200 magyar visszavándorló érkezett meg Amerikából Fiuméba. A hazatértek rettenetes dolgokat beszélnek arról a bánásmódról, amelyben a hajón részük volt. Hajójuk teljes harminkét napig járta a tengert s ez idő alatt az utasok a szó szoros értelmében koplaltak mert nem lévén elég élelmiszer a hajón, takarékoskodtak a konyhán. Hust csak protekcióval és drága pénzen lehet kapni. A visszavándorlók közül százötvenen a new-yorki konzulátus költségén térhettek haza. Az utasok majdnem kivétel nélkül egy fillér nélkül érkeztek meg. Mind azt panaszoja, hogy Amerikában rettentő a nyomor. New-Yorkban nyolcezer magyar munkás bolyong munkátlanul, éhezve. Így érthető egy eset, amelyet az ottani bíróság tárgyalt. Magyar munkások megtámadtak az utóán egy kenyéret vivő péket és a kenyeret elrabolták tőle hogy csillapítsák éhségüket. A hazatértek hálát adtak az Istennek, hogy el tudtak menekülni Amerikából.

— **Költöző madarak érkezése.** A viziszarlyasok és gázlók egy része már megérkezett s amint fölmelegszik az idő, pár nap alatt itt lesznek az éneklő madarak is, melyek védelmi szempontból különös figyelmet érdemelnek. Az erdők, mezők dalos szárnyasai tulnyomó részben kizárólag rovar-táplálékkal élnek s mérhetetlen mennyiségben fogyasztják a hernyókat, a kártékony rovarokat, férgeseket s mint ilyenek megbecsülhetetlen hasznos szolgálatot teljesítenek. — E madarak különös oltalomba vendők és leghelyénvalóbb a lelkészek, tanítók jóakaratu értelme a néphez és tanulóifjúsághoz; ilyenkor kell a hatóságoknak közegüket többszörösen figyelmeztetni a törvényre s a törvényes erővel bíró rendeletekre, melyek a madárvédelemről szólnak.

— **Tartalékos tisztek és a közigazgatás.** A tartalékos tisztek szolgálattételre való bevonulásai igen nagy hátrányára vannak a hivataloknak s a legtöbb esetben megtörténi, hogy úgy az állami, mint a megyei hivatalnokok kérvények útján odáztatják el a bevonulás idejét. A honvédelmi miniszter e tárgyban most a törvényhatóságokhoz körrendeletet intézett s kijelenti, hogy ilyen kérelmeket ne is terjesszenek fel, mert a jövőben gyakorlatokról való távolmaradásra hivatalos teendők miatt engedélyt senki sem fog kapni. Hogy pedig a hivatalok kellő időben gondoskodhassanak az illető tisztviselő helyettesítéséről, a miniszter már most megküldte azok névsorát, akik jövőre fognak bevonulni.

— **Polgári iskola államosítása.** Faragó János királyi tanfelügyelő szerdán délután Obecsére érkezett, amikor is tárgyalásba bocsátkozott dr. Tripolszky János iskolaszéki elnökkel, valamint a polgári iskola államosítása tárgyában kiküldött bizottsági tagokkal. Az államosítás ügyében hozzá beterjesztett szerződést véglegesítették, amely szerint a község a járásbíróság jelenlegi helyiségét, — a jegyző lak kivételével — átadja a kincstárnak, valamint 15000 korona évi hozzájárulást.

— **Névváltoztatások.** A belügyminiszter megengedte, hogy Hinterreiter László bajai lakos nevét Hunyadira, Deutsch Alajos ugyanottani lakos nevét Dezsőre változtassa.

— **A tüdővész pusztítása.** A „Tuberkulózis“ című havi közlöny áprilisi száma az egész ország területén 1908 ban tüdővészben elhalt egyének számát közli. E pusztító kórság áldozatának száma Bácsbodrogmegye területén 148. Zombor városában 11, Szabadkán 29, Baján 7 és Ujvidéken 7.

— **Kirabolt katonai pénztár.** A péterváradai várban a vartüzérség egyik kézi pénztárát az elmúlt éjjel feltörték és az abban levő pénzt ellopták. Itt az a hír van elterjedve, hogy a váryédelemre vonatkozó okmányok is hiányzanak. Az eddigi nyomozás megállapította, hogy Szerbiából szombaton két egyén érkezett Ujvidékre, állítólag ezek a tettesek.

— **Mentőink multhavi működése.** A mentő osztály a lefolyt hóban igénybe vétetett a következő eseteknél ugymint: Sebzés, sérülés 61 esetben, belső bajok 6, betegeknek a kórházba szállítása 20, elmebeteg szállítás 4, tüzhöz kivonulás 7, hullaszállítás 6, összesen 104 esetben. A folyó évben 274 esetben, a mentőosztály fennállása (1896. év szeptember 12) óta a mai napig összesen 9300 esetben működött.

— **Alkohol mérgezés.** Jaramazovics Pál, IV. kör lakos tegnap ittas fővel botorkált haza. Alig érkezett otthonába összeesett és szörnyet halt. A rendőri boncolást ma tartották meg és a halálozás okául hevenyalkohol mérgezést állapítottak meg. Szerencsétlen holttestét ma helyezték örök nyugalomra.

— **Üzenet egy szabadkőmivesnek.** A Győrben mostanában lefolyt szabadkőmives vita után a „D. H.“ egyik olvasója a következő kis üzenetet küldte egy Kovics nevű szabadkőmivesnek: Kovics kőmives korifeusnak. Kendnek komám kérkedő kőmives kiruccanásáért körmére koppintottak. Kőmives kanaladdal, kalapáccsoddal, kötényeddel kunkorgó kukacá kuporodtál. Ketyergésed kobakodnak kongásába került. Kakas kukorékoljon koporonyádon.

— **Távbeszélő a mozgó vonatokon.** A távbeszélőnek szenzációs fontosságú alkalmazását fedezte fel három budapesti iparos: Szende Béla, Dugasz Vilmos és Káldor Simon. A feltalálók ugyanis a telefon mozgó vasuti kocsikon akarják találmányuk segítségével alkalmazni oly módon, hogy egy minden kocsiban elhelyezhető szerkezettel kapcsolatot létesítenek előre és hátra a legközelebbi vasuti állomásokkal és ezek útján bármelyik telefon előfizetővel. A találmány lehetővé teszi, hogy utazók közvetlen érintkezésbe léphetnek cégeikkel, a szemközti jövő vagy egymást követő vonatok szintén beszélhetnek egymással s így elejét veheti esetleges szerencsétlenségeknek. Hadi szempontból kiszámíthatatlan az új találmány nagy hordereje. A találmány szabadalmazása nálunk és nagyobb államokban folyamatban van. Anglia és Belgium a szabadalmat már meg is adták. A feltalálók a magyar királyi államvasutak egyik fővonalán akarják kipróbálni találmányukat s az érdekelt szakkörök nagy kíváncsisággal várják a kísérlet eredményét.

— **Csődök.** A zombori kir. törvényszék Stern Jakabné és Stern Jakab óverbázi lakosok ellen a csődöt elrendelte és csődbiztosnak Markovith Lajos dr., törvényszéki bírót, tömeggondnoknak Bugarszky Szilárd dr. zombori, helyettesének Ott Ferencz dr. kalocsai ügyvédek nevezte ki.

A karlócai nyomda botránya.

Karlócairól jelentik: A szerb kolostori nyomdának a kongresszusi választmány ellen indított birtokháborítási pörében a bíróság által elrendelt birtokbáhelyezés tegnapi folytatólagos foganatosításának megkezdése előtt a kongresszusi választmány ügyvédje a bíróságnak bejelentette, hogy a péntekről szombatra virradó éjjel a nyomdába betörték és az éppen átadás alatt levő munkateremben szombaton reggel két fegyveres embert találtak, akik még ott tartózkodnak és kérte az eljáró bírótól a helyszíni vizsgálat foga-

natósítása után a két betörő letartóztatását, továbbá, hogy az összes iratok a büntető bíróságnak beterjesztessék és azoknak elintézéséig az átadás felfüggesztessék.

Bejelentette továbbá, hogy a szerzetesek jogi képviselője ellen, nyilvános erőszak büntette miatt az ügyészséghez bünyenyítő feljelentést adott.

A felperesi ügyvéd beismerte, hogy a mondott éjjel betörtette az ajtókat, behatolt a nyomdába és az általa ott őrségül fellátott két fegyveres embernek megparancsolta hogy mindenkit lelőjenek, aki be merészelne menni a nyomdába és mindezt a bíróság előtt magára vállalja a felelősséget, ellenezte azonban az átadás felfüggesztését.

Az eljáró bírő határozatilag kimondotta, hogy ez alkalommal mint a polgári bíróság kiküldöttje működik, nem engedi az átadás felfüggesztését és hogy a kulcsok továbbra is a kongresszusi választmány birtokában maradnak. A leltározás előreláthatólag még több napig fog tartani.

A hét nótája.

Ad nótám „Zsindelvezik a kaszárnya tetejét”

Ferencz József kiadta a levelet,
Sorozzák be a sok magyar gyereket.
Úgy gondolja, hogy mindenki bevállal,
Szégyen az, ha mondják egyre: „Untáglík.”

Városházán a kapitány vizitál...
Sokszor, — mint a nóta mondja — „meg-meg áll,”
Még simitja ráncbavont nagy homlokát,
Vigasztalja a könnyező regrutát.

— Ne sirj fiam, édes fiam, ebattát!
Ferencz József lesz néked majd az apád,
Gondviselőd a militer regula —
Nem lesz nálad szebb legény a faluba!

— Jó kapitány uram, bittige horzám,
Köszönöm, hogy olyan kegyes, jó hozzám,
Nem is azért sirok most, mert itt vagyok,
Hanem mert a Kádár Julosa elhagyott.

— Ha elhagyott, édes fiam, majd lesz más,
Katonáknál ez már — látod — úgy szokás.
Dobd a kedved, a rossz kedvet a sutba,
Esztenőre káplár lehetsz a cugba!

Kaszárnyának magyar silt van a falán...
Mégis könnyez sok anya meg sok leány,
Éjjel-nappal gondolnak a legényre...
Most mondták ki a táglíkot szegényre!

Rheumatikus és hűtésből származó fájdalomknál a legbiztosabb és leggyorsabban ható idegerősítő és testező szer az...
ILLÉS-féle

RHEUMA-FLUID.

Számos elismerő- és hálaírat az egész országból. **Ara 1 kor. 50 Hfl.** Kapható az egyedüli készítőnél: **Illés Antal** gyógyszerárban a főposta átellenében Szabadkán, Népbank-palota. 323-5

INNEN-ONNAN.

— Szorgalmas a jogász fiad?
— De mennyire! Alig győzzük pénzzel.

A börze legfrissebb anekdotája, a melynek hőse kivételesen nem zsidó. De majdnem az: kikeresztelkedett.

Már régen hagyta el ősei hitét és sok év után meglátogatja a szülővárosában rokonait. A „történet” dacára nagyon szívesen fogadják és jó vidéki szokás szerint agyonvetik.

Tiszteletére szombaton pompás sólet is kerül az asztalra, különös gonddal elkészítve, óriási babokkal, kitűnő libanyakkal.

A kikeresztelkedett rokon az első falat után abbahagyja az evést. Osetint a nyelvvel, miközben két nagy könycesepp jelenik meg a szemében. Azután újra belemeríti kanálát a felséges nemzeti eledelbe és szinte zokogva sőhajtja:

— És egy ilyen valláshoz lettem én hűlen! Meg tudtok-e nekem bocsátani?

A „Deres” c. élelzlápból.

SZINHÁZ.

Műsor:

Szerda: Kis kofa.
Csütörtök: Makrancos hölgyek.
Péntek: Mérsékelt helyárrakkal Gasparone.
Szombat: Kis kofa.
Vasárnap: Délután Császár katonái.
Este Bálkirálynő.

KÖZGAZDASÁG.

A Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank 1908. évi március havi forgalmi kimutatása:

Pénzkészlet:		
a mult hóról		kor. 21150-92
Bevétel e hóban		100325-26
	Osszesen	1024476-18
Kiadások e hóban		983380-61
Maradvány		41065-57

Betétek könyveckére:

Állag a mult hóról		1793048-69
Betételek e hóban		168903-18
	Osszesen	1961951-87
Kivételök e hóban		146143-44
Maradvány		1815808-46

Előlegezés:

Állag a mult hóról		41690-—
Előlegeztetett e hóban		1199-—
	Osszesen	42889-—
Visszafizetett e hóban		1927-—
Maradvány		40962-—

Leszámitolás:

a) Bankszerű váltók:

Állag a mult hóról		546443-68
Leszámitoltatott és visszleszámitoltatott e hóban		550300-16
	Osszesen	1096743-84
Visszafizetett e hóban		583959-20
Maradvány		512784-64

b) Hiteltulajdonosi váltók:

Állag a mult hóról	kor.	35154-—
Leszámitoltatott e hóban		7575-—
	Osszesen	42729-—
Visszafizetett e hóban		8670-—
Maradvány		34059-—

c) Kezességi és betáblázott kötevények:

Állag a mult hóról	kor.	870365-24
Kiadott e hóban		120-—
	Osszesen	870485-24
Visszafizetett e hóban		22422-—
Maradvány		848063-24
Osszes forgalom		3.234.440-20

Mucsy György, Horvátovits Ernő,
v. titkár, főkönyvelő.

Aubermann Miklós,
pénztárnok.

Ismerőseink körében terjesztük a „BÁCSKAI NAPLÓT.”

Pályázati hirdetmény.

A szabadkai kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága pályázatot hirdet egy 1200 korona évi fizetéssel és 240 korona lakbérilletményvel javadalmazott segéd könyvelői állásra.

Pályázók, kereskedelmi iskolai végzettségűvel, vagy hasonló minőségben működésről szóló bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket **folyó hó 15-én déli 12 óráig** a pénztárnál (Damjanich-utca 299.) nyújtják be.

Az állás egyelőre ideiglenes. A megválasztott hivatalnok állását azonnal elfoglalhatja. A megválasztottnak munkakörét képezi minden hozzá utalt ügyek elintézése.

Szabadkán 1908. április hó 6-án.

Fierst. Nánay Mihály,
igazgató. elnök.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, díszmunkák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerkek legalkalmasabban beszerezhetők

HEUMANN MÓR

könyv-, papír- és írószerekkereskedésében
Szabadkán, főter, Szentháromságai szemben.

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordította: Körmezőy Ernő.

— Nem is álmodtam róla, hogy mi történik itt, — kezdte az öreg a szót. — Kutyatam ott kint hagytam a lépcsőn, magam pedig beléptem az ajtón. Felemeltem kezemet, hogy félrevonjam az előfüggőnyt, de biz annak hült helye volt már. Nekivettem a lábamat, hogy majd a küszöbön át a lépcsőkre hágnak, de hiába tapogatóztam, nem akadtam rá. Kinyújtottam karomat, hogy szentelt vizet vegyek, térdet hajtottam a főoltár előtt, s egyre vártam, mikor fogja már jelezni a csengettyű, hogy Rossi atya a szentmise bemutatásához fog. De Uramfia! Képzeld csak Donna Eliza, nem volt már ott a szenteltviztartó, a főoltár előtt, s nem hallatszott csengettyűszó sem! Semmi, de semmi!

— Oh ti szegény szerencsétlenek, oh ti elhagyottak! — rebegték Donna Eliza ajkai. — Akkor hallom én, hogy odafönn ugyancsak verik, kalapálják az ablakokat. Hát ez már meg mi a csoda? Mit akarnak Don Arrigóval? Szólok oda arrafelől, mert azt tisztán hallottam, hogy az ő szobra felől hangzik a zöreje és a lárma. — El kell távolítanunk innen, — felelték amazok.

— Most hirtelen Don Matteo lépett oda hozzám. Megfogta karomat, s elbeszélte mindent. Kis hijja, hogy meg nem haragudtam rá, mikor azt mondta, hogy mindez csak azért szükséges, mert színházat akarnak berendezni itt. Ki hallott ilyet? A mi szép templomunkat komédiások tanyájává akarják tenni!

— Hát Páter Succi hol van? — kérdeztem tőle. — A helyén van még? — Karonfogott rögtön, s odavezetett hozzá. Elég baj biz ez, de hát most már semmiképp sem ismerem ki magam. Így a székek, a szőszék, meg az oltárlépcső nélkül nem tudok eligazodni most itt a templomban. Azelőtt oly biztosan jártam-keltem benne, akárosak otthon.

— Azt hiszem, hogy a plébános ur bizonyára gondoskodni fog egy másik templomról, — felelte Donna Eliza.

— Ugyan, mi nem jut eszébe? fakadt ki hirtelen amaz, — miért nem mondja mindjárt, hogy a plébános szemünkvilágát is vissza fogja adni?! Hát találhat-e Don Matteo számunkra olyan templomot, amelyben oly tisztán láthatnánk, mint ebben itt mi! Hisz itt egyikünk sem szorult vezetőre! Amott Donna Eliza, amott állt az oltár, rajta az a sok virágcsokor oly szép biborszínben díszlett, akárosak az Aetna, ha a bucsuzó nap utoljára pillant rajta végig. S ezt láttuk mi is. A főoltáron vasárnaponként tizenkét ünnepnapon harminc gyertyát tudott összeolvadni mindegyikünk. De még azt is láttuk, mily ajtatosan, buzgón mondja szent miséjét a jóságos Rossi atya. Ugyan, mi keresni valónk lenne egy másik templomban, Donna Eliza? Hisz ott nem látnánk csak egy szemernyit is. Oh, oh, én újra mondom, hogy ezek a kegyetlenek kétszeresen vakká tettek minket!

Donna Eliza szíve úgy sajgott, úgy égett e fájdalmas panaszra, akárosak izzó láva hömpölygött vón rajta, Bizony-bizony,

4
e szegény világtalanok szívében is nagyon mély sebet ütöttek!

Donna Eliza aztán Don Matteot kereste fel.

— Főtisztelendő uram, — szólt hozzá, — beszélt már a Sindacóval?

— Ah, Donna Eliza, felelt amaz bánatos mosollyal, — kísérelje meg ön, tán több eredménnyel fog járni!

Plébános ur, ne feledje, hogy a Sindacó idegen itt, ezekről a világtalan nyomorultakról nem is hallott még soha.

— Signor Voltaro járt már fent nála, Rossi atya többször igyekezett szándékáról lebeszélni őt, én is, én is. Egyre csak azt hajtogatja, hogy nincs módjában a tanácsülés határozatán változtatni. Hisz tán ő is tudja, Donna Eliza, hogy a tanács nem vonhatja vissza e végzést. Ha egyszer kimondják, hogy valamennyi kandurnak itt, a városban szoknyában kell járni, hát nincs az a hatalom, mely megmátsa e határozatot.

Egyszerre nyugtalan mozgolódás támadt a templomban összegyülekezett tömeg között. Hatalmas, tagbaszakadt vak férfi lépett be az ajtón. „Elia apó” suttogták körülötte, „Elia apó!”

Elia apó a céhbéli vakénekesek atyamestere volt, kik itt szoktak rendszeresen összejönni a templomban. Galambösz fürtjeivel, hófehér hosszú szakállával olyan volt, mint valami patriárka.

Mint a többi mind, ő is Succi atya korporsójához baktatott. Térdre ereszkedett előtte, s homlokát a szent ravatalára hajtá. (Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

Gute Katholikin. Levelét megkaptuk, s a helybeli postafőnöktől orvoslást kérünk. Azt hiszünk, meg is lesz a legteljesebb elégtétel. De ha mégis okvetetlenkedések fordulnának elő, úgy kérjük ismételt értesítését úgy ebben, mint más ügyekben is.

B-I. Cikkét elkésve kaptuk. Kérjük, szíveskedjék inkább előbb beküldeni, amiért is azután kétszeres köszönet jár majd.

Tisztviselők figyelmébe!

Az országos magyar I. általános tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknek, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindenemü egyleti ügyben, ugyszintén

törlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácsccsal szolgál.

Válaszbélyeg csatolandó.

42-75

Kereskedők

részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és füzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek

cégfelirat nélkül 100 darabonként 30 fillért kap... hatók a...

Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat

mint szövetkezetnél

IV., Rákóczi-utca 20.

„Gépész”

című műszaki lap az egyedüli, mely hivatásosan foglalkozik a gépészek társadalmi helyzetével és ingyenes közvetítésével, melynek előfizetési ára egész évre 4 korona, félévre 2 korona 10 fillér. A gépész és kazánfűtői vizsgára előkészítő kézikönyv 2 korona 85 fillér. Kazánfűtői és összes gépészeti vizsgákra előkészítő kézikönyv 130 rajzzal 300 oldal 4 kor. 50 fillér. Villamossági káté villanycsengők és telefonkezeléséről 5 korona 50 fillér. Aratógépek szerkezete és kezelése 1 korona 85 fillér. 1908. évi gépészeti zsebnaptár, mely a gépészeti tudnivalók tárháza 1 korona 35 fillér.

Gépész kiadóhivatalában:

Szeghalom.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimadás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér. Kapható: kiadóhivatalunkban.

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Raktári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Raktári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papiron) ivenként	—	08	17	Informatio de Capellanis	10 péld.	— 30
2	Bérmáltak anyakönyve	—	08	18	Informatio de Parochis	—	— 40
3	Egybekeltek anyakönyve	—	08	19	Kivon. a kereszteltek anyakönyvéből (mer. pap.)	50 drb	1 50
4	Meghaltak anyakönyve	—	08	20	Születési bizonyítv. polgári házasságkötéshez	—	— 1
5	Misealapítványok naplója	—	05	21	Bérmacédula	—	— 20
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról	—	06	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvéből (mer. pap.)	—	— 1 50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	—	06	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből	—	— 1 50
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	—	06	24	Családi értesítő	—	— 1
7	Kegyves alapítványok naplója	—	05	25	Eljegyzési értesítés	—	— 1
8	Kegyves alapítványok pénztári számadása beliv	—	06	25b	Insinuatio sponsalium	—	— 1
8a	„ „ „ „ küliv	—	06	26	Dimissio	—	— 1
9	Templompénztári napló	—	05	27	Alapító levél	25 drb	1 —
10	Templompénztári számadás, küliv	—	06	28	Nyugtakönyvecske az egyh. pénzt. adószáma	—	— 1
10a	„ „ „ „ beliv	—	06	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon.	10 péld.	— 40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	— 40	30	Latin misejegyzék	10 iv	— 40
12	Consignatio conjugum in divortio viventium	—	40	31	Párbér napló	10 iv	— 40
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt	—	40	32	Kötelezvény	50 drb	1 —
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum	—	40	33	Gyónó cédula	500 drb	2 —
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	—	20	34	Ésketési bizonyítv. anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1 —
16	Értesítvény népoktatási intézetekről	—	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1 —
				35n	„ „ (német szöveg)	50 drb	1 —
				35b	„ „ (bunyevec szöveg)	50 drb	1 —
				36	Jegyések anyakönyve (merített papir)	ivenként	— 08
				37	Hirdetési bizonyítvány	50 drb	1 —

Ki nyomtatvány-szükségleteit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908 március 1.

A Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat m. sz. igazgatósága.